

Bent Hansen
Hingeballevæj 8
8620 Kjellerup

17. februar 2010 | thj@mch.dk

Kære Bent Hansen

Efter aftale med Georg fremsender jeg hermed et internt notat, som vi har udarbejdet efter vores møde med ekspertpanelet den 9. februar 2010, hvor vi fremlægger vores ansøgning om medfinansiering til udvikling af et internationalt oplevelsesfyrtårn i Herning. Den overordnede ide i projektet er at skabe en attraktion med tid som omdrejningspunkt, hvor vi udnytter mysterierne omkring tid til at skabe unikke oplevelseser for familierne, erhvervslivet, turisterne, skolerne, forskerne – Ja, i virkeligheden for alle, som fascineres af mysterier og for hvem tiden har betydning – og det har den jo for os alle...

Notatet er udarbejdet fordi vi på mødet oplevede et ekspertpanel der på ingen måde anerkendte, at vi på alle punkter havde fulgt de anbefalinger, som de gav os tilbage i december 2008, og som var deres betingelser for på et senere tidspunkt at indstille os til medfinansiering fra Vækstforum. Vi har derfor i notatet argumenteret for – punkt for punkt – at vi i vores ansøgning afleveret 15. januar 2010 har fulgt deres anbefalinger. Sammenfattende argumenterer vi således for at vores projekt:

- Er nyskabende og har en høj additionalitet, fordi det kan blive den første oplevelsesattraktion af sin art i verden.
- Har en betydelig regional økonomisk effekt fordi temaet for attraktionen er unikt.
- Er afhængig af medfinansieringen fordi koncept- og indholdsudvikling samt tekniske installationer skal etableres helt fra bunden og ikke blot kan tilkøbes hos en leverandør af oplevelsesparker.
- At der ikke er tale om konkurrenceforvridende virksomhedsstøtte, da projektet ikke omfatter elementer der vedrører multiarenaen.
- Er forankret i en bred gruppe af regionale aktører.

Et andet forhold som ikke fremgår af notatet er, at vi har den opfattelse, at ét af medlemmerne af ekspertpanelet har et habilitetsproblem, idet vi finder det svært for Mark Lorenzen, at forholde sig objektiv til et projekt fra Herning, når han samtidig i Børsen den 28. januar 2010 giver udtryk for at Herning's kultursatsning er forfejlet. Artiklen er vedlagt til orientering.

Sammenfattende er vores bekymring, at ekspertpanelets medlemmer efter vores bedste vurdering ikke har foretaget en objektiv og saglig vurdering af vores projekt.

Venlig hilsen

Thue Jensen

Notat vedrørende efterlevelse af ekspertpanelets vurderinger og anbefalinger

Den 30. oktober 2008 indsender konsortiet MCH/Herning Kommune en ansøgning til Vækstforum om støtte til at udvikle et internationalt oplevelsesfyrtårn med titlen Hedens Colosseum. Til fagligt at rådgive Vækstforum i forbindelse med vurderingen af ansøgningen samt 5 andre ansøgninger har Vækstforum nedsat et eksternt uildigt ekspertpanel, der i løbet af december 2008 udarbejder en vurdering af ansøgningen samt kommer med en række anbefalinger, der er beskrevet nærmere i afsnit 4.5 i dokumentet "Vurdering af ansøgninger om medfinansiering af internationale oplevelsesfyrtårne i Region Midtjylland" dateret 17. december 2008.

Af dokumentet fremgår det at ekspertpanelet ikke anbefaler Vækstforum at give Hedens Colosseum støtte på baggrund af ansøgningen. Men af dokumentet fremgår det imidlertid også at projektet godt kan komme i betragtning til støtte, hvis der kan opstilles et mere nytænkende oplevelsesindhold, der er udviklet og gennemføres i samarbejde med en bredere gruppe af regionale aktører. På den baggrund bevilges konsortiet 1 mio. kr. til at arbejde videre med projektet og skrive en ny ansøgning, der efterlever ekspertpanelets anbefalinger.

Den 15. januar 2010 indsender konsortiet en ny ansøgning, der på alle punkter efterlever de anbefalinger som ekspertpanelet har fremsat den 17. december 2008, hvilket er dokumenteret i tabellen nedenfor. Alligevel oplever konsortiet på et møde den 9. februar et ekspertpanel, der på ingen måder anerkender dette, og på flere områder direkte kritiserer konsortiet for at have fulgt samme ekspertpanels anbefalinger fra notatet dateret 17. december 2008. Konsortiet stiller sig naturligvis helt uforstående overfor dette!

Som dokumentation gengives til venstre i tabellen ekspertpanelets samlede vurdering fra notatet dateret 17. december 2008, givet i sin helhed. Til højre i samme tabel fremgår, hvordan konsortiet har arbejdet videre med ekspertpanelets vurderinger frem mod den nye ansøgning afleveret 15. januar 2010.

Eksperpanelets samlede vurdering og anbefalinger 17. december 2008	Konsortiets efterlevelse af anbefalinger 15. januar 2010
<p>Der er sandsynligvis tale om et godt kommersielt udviklingsprojekt, der sikre en fornyelse og udbygning af MCH som virksomhed. <u>Hedens Colosseum kan i sin nuværende form dog ikke betegnes som et internationalt oplevelsesfyrtårn, da indholdet og konceptet omkring oplevelsescentret i sin helhed ikke har den fornødne kreativitet og nyskabelse, som kan forventes af et internationalt oplevelsesfyrtårn.</u> Det er ikke vurderingen, at oplevelsescentret vil tilføje afgørende nyt til regionen.</p>	<p>For at fjerne mulige misforståelser er MCH's kommersielle forretning (multihal, stadion mv.) og oplevelsesattraktionen, der søges udviklingsfinansiering til, adskilt yderligere, så oplevelsesattraktionens projekt og budget fremstår som et selvstændigt projekt.</p> <p>I projektet afleveret 15. januar 2010 er oplevelsesattraktionen styrket betragteligt, idet der er udviklet et kreativt og nyskabende koncept, hvor fænomenet "tid" er omdrejningspunktet. Vi har ikke kunnet finde lignende attraktioner noget sted i verden, hvilket understøtter kreativitet og nyskabelse. Tilsvarende har projektet modtaget stor anerkendelse</p>

Etableringen af Hedens Colosseum vil givetvis have en stor lokal effekt og stolthed. Koblingen til øvrige regionale turismeoplevelser er i udgangspunktet lille, men der er potentielle for at det med en anden og bredere tilgang til samarbejde kunne styrkes. Nyhedsværdien for oplevelsesindholdet er givet projektets meget kommercielle sigte forholdsvis beskeden, men bør forholdsvis let kunne opgraderes, såfremt MCH tænker mere utraditionelt end på hurtig bundlinjeoptimering. I dets nuværende form vil Hedens Colosseum næppe kunne skabe den ønskede regionale økonomiske effekt.

Etableringen af Hedens Colosseum kræver betydelige investeringer i bygninger, som forudsætter eksterne investorer. Givet den aktuelle situation på investeringsmarkedet, må det anses som vanskeligt. På den anden side har MCH's tidligere byggerier vist, at den fornødne eksterne kapital har kunnet realiseres.

Det er vurderingen, at projektets additionalitet er lav og at en eventuel regional udviklingsfinansiering ikke vil have afgørende betydning for projektets gennemførelse.

fra en bred vifte af eksterne aktører og eksperter lige fra finanssektoren til grundforskningen på universiteterne, hvilket ligeledes understøtter nyskabelsen.

Koblingen er styrket ved at konceptet er udviklet, så der kan skabes fælles oplevelser sammen med andre aktører, dette vil primært være i den 8000m² store foyer. Konkret har Moesgaard Museum givet skriftlig interesselikendegivelse på samarbejde. Som nævnt ovenfor er al kommercial udvikling adskilt fra oplevelsesattraktionen, og det er udelukkende de 10.000m² oplevelsesattraktion, der søges udviklingsfinansiering til.

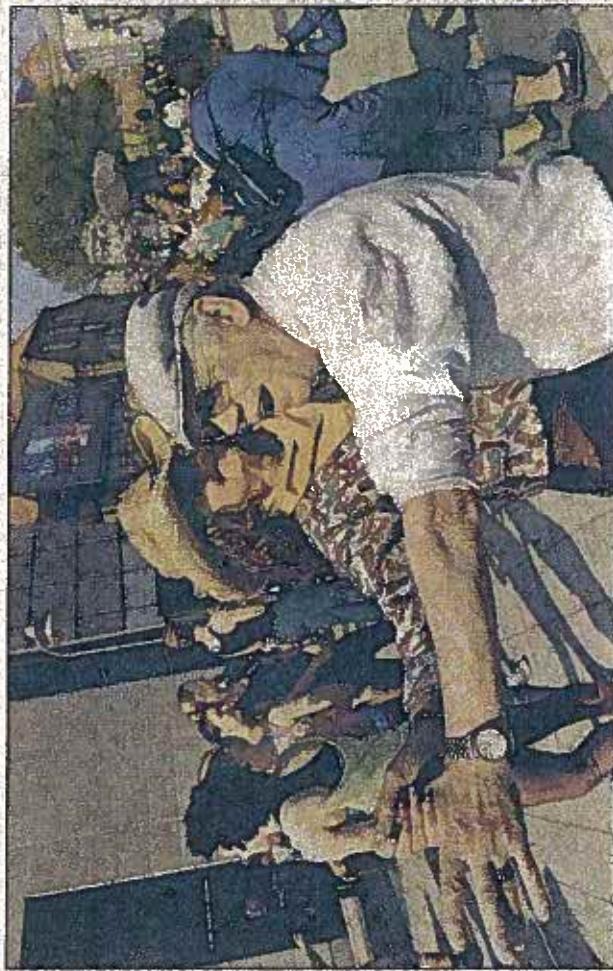
Vedrørende kritikken omkring hurtig bundlinjeoptimering kan anføres, at der for oplevelsesattraktionen er udarbejdet særskilt budget, hvoraf det tydeligt fremgår, at projektet ikke rummer mulighed for hurtig bundlinjeoptimering.

Regionaløkonomisk effekt er styrket, dels ved nyskabende koncept, som vil profilere regionen bredt. Dels ved at konceptet ud over oplevelser rummer erhvervscenter, forskningsmiljø, samt events af lokalt, regionalt og internationalt tilsnit. Det 8000m² store foyer og eventområde er til brug for alle.

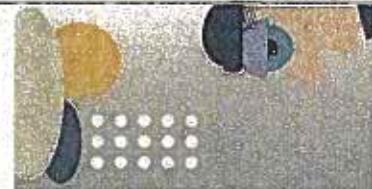
Oplevelsesattraktionen vil komme til at leje sig ind i bygninger, der etableres og finansieres udenfor projektet relateret til Vækstforum. Endvidere kan fremhæves, at projektet har modtaget positive skriftlige tilsagn fra mulige finansielle partnere, hvilket fremgår af ansøgningen.

Med udviklingen af tema og koncept omkring "tid" er additionaliteten blevet betydelig, da attraktionen kan blive den første af sin art på verdensplan. Potentialerne i dette er blandt andet udtalt af de eksperter, der har givet deres skriftlige tilsagn til projektet. Tilsagn er afleveret som en del af ansøgningen. Udviklingsfinansieringen er afgørende for projektets realisering, idet netværksskabelse, koncept- og indholdsudvikling samt tekniske installationer skal etableres fra bunden, idet temaet og konceptet, som nævnt ovenfor, er helt nyt og unikt. Der kan derfor

<p>Hertil kommer, at støtte til projektet i dets nuværende form vil kunne betegnes som <u>konkurrenceforvridende virksomhedsstøtte, da der udover Herning Kommune ikke er andre aktører end MCH involveret i projektet. Andre aktører vil i givet fald kunne forvente udviklingsfinansiering til lignende aktiviteter vedrørende multihaller.</u></p> <p><u>Såfremt projektet skulle kunne komme i betragtning til udviklingsfinansiering skal der kunne opstilles et mere nytænkende oplevelsesindhold, der er udviklet og gennemføres i samarbejde med en bredere gruppe af regionale aktører.</u></p>	<p>ikke tilkøbes koncepter og indhold udefra, alt skal skabes fra bunden i samarbejde med forskere, erhvervsfolk, regionale aktører, koncept- og oplevelsesudviklere med flere. Beskrivelser, planer og budgetter for dette fremgår ligeledes af ansøgningen.</p> <p>Hverken multihallen eller MCH's øvrige kommercielle forretning har på noget tidspunkt været en del af det, der er søgt udviklingsfinansiering til. Som nævnt ovenfor er den kommercielle forretning adskilt endnu tydeligere fra udviklingen af oplevelsesattraktionen. Til trods herfor er der en betydelig synergі mellem attraktionen og MCH's øvrige aktiviteter, idet der såvel konceptmæssigt, som i forretningsmodellen er indtænkt et overlap målgruppemæssigt, således at der kan udvikles oplevelsespakker, der er interessante både for nye gæster i Hedens Colosseum samt for eksisterende gæster i MCH's øvrige faciliteter.</p> <p>Anbefalingerne er fuldt, og der er udviklet koncept og oplevelsesindhold, der endnu ikke er set andre steder i verden. Regionale aktører er involveret, som det fremgår af blandt andet projektets skriftlige tilkendegivelser.</p> <p>Som en del af projektet er udviklet en kort præsentationsfilm, der giver et lille indblik i konceptet og dets perspektiver. Filmen kan ses på projektets hjemmeside: http://www.mch.dk/Hedens-Colloseum/Hedens-Coloseum/Forsiden.aspx</p>
--	---

Kultur skal være lokalt forankret, hvis byerne skal tiltrække den kreative klasse. Store megakoncerter hjælper ikke, mens kultur i bybilledet gør. Her dans i Svendborgs gader, som er en af de byer, der formår at tiltrække de højuddannede og innovative. Foto: Claus Frisker/Scania.

Sol og sne

Nogen sol, men også mulighed for enkelte snebyger. Jevn til hård nordvestlig vind, og dags temperaturer mellem frysepunkter og 3 graders varme, lunest i Vestjylland. Om natten enkelte snebyger, og temperaturer ned mellem 3 og 8 graders frost. Ritzau

Nils Malmros hædres

Pa tirsdag uddeltes Carl Th. Dreyer prisen til filminstruktøren Nils Malmros. Prisen på 50.000 kr. uddeltes af Carl Th. Dreyers Mindefond og gives ifølge fondens vedtægter til »fortrinsvis yngre filminstruktører eller andre kunstnere inden for filmbranchen som som anerkendelse af en fremragende kunstnerisk indsats.« Fondens indtægter baserer sig bl.a. på en procentdel af indtægterne fra Dreyers hovedværk »Jeanne d'Arcs lidelse« og MSOL

Kroatiens træner siger op

Kroatiens herrelandshold i håndbold står i en underlig situation inden dagens afgørende kamp mod Danmark i nællunden ved EM i Østrig. Holdets træner Lino Cervar brugte ifølge sporten.dk gårdsagens pressesmøde på at fortælle, at han stopper som træner, når EM slutter for Kroatiens vedkommende.

»Jeg siger hell med op som landstræner. Jeg har lige fortalt spillerne det. Jeg gider ikke mere. Der er ingen af jer, der tror på mig eller mit projekt. Så kan det så nu være ilige meget. Sa vil jeg ikke bruge flere krafter på det her,« sagde Cervar ifølge sporten.dk til de kroatiske journalister. Den mangeårige landstræner skulle være træt af at blive mødt med kritik af et hold, der først

»Megakoncerter og mursten spild af kulturturkroner«

Svendborg og Sønderborg gør det rigtigt. Herning, Horsens og Esbjerg gør det forkert, mener eksperter

»Det at lave et nyt stort kunstmuseum som Heart med udfordrende arkitektur får ikke nødvendigvis folk til at bosætte sig i Herning, og det samme gælder de store koncerter. Men det giver et billede af en by, som tør,« siger Johs Poulsen.

For at tiltrække borgere saiser Herning, derfor samtidig målet på de aktiviteter, der giver udformelsesmuligheden hverdagen som f.eks. spillestedet Fematen med dårlige koncerter og teater tilbud på den gamle Herning Højskole. Derfor forventer han også, at kommande analyser vil vise, at Herning tykker op på listen over evnen til at tiltrække højuddannede borgere. Men det tager tid.

»Vi kæmper med et image, som er svært at komme af

Kommunernes
KULTUR

»Megakoncerter og mursten spild af kommunernes kulturturkroner,« siger Mark Lorenzen, der dermed også bliver satset på. Store kæm-

pinger.

»Det er helt afgørende,

hvilken form for kultur, der

bliver satset på. Store kæm-

pinger.

»Vi kæmper med et image,

som er svært at komme af

ke bringe flere krafte på der her,« sagde Cervan ifølge sporten.dk til de kroatiske journalister. Den mangeårige landstræner skulle være træt af at blive mødt med kritik af et hold, der først skal toppe ved OL i London i 2012. Ritzau

Hans Mortensen får faglitterær pris
Gyldendal Fakta uddeler onsdag ved den årlige nyfårsreception Gyldendals faglitterære pris til journalist og forfatter Hans Mortensen. Hans Mortensen får prisen for tre bøger:

»De fantastiske fire« fra 2005 om de fire socialdemokrater Svend Auken, Ritt Bjerregaard, Mogens Lykketoft og Poul Nyrup Rasmussen, »Tid til forvandling« fra 2008 om Venstres vej til magten, da Anders Fogh Rasmussen havde overtaget ledelsen, og så »Det, Svenn mener« fra 2009, der bygger på samtaler med Svend Auken, som døde kort før bogens udgivelse. Prisen er på 100.000 kroner.

Bayern-boss kritiserer VM-værtskab

Bayern München præsident Uli Hoeneß er en stor modstander af, at Afrika for første gang få værtskabet for VM i fodbold, som skal holdes i Sydafrika om mindre end et halvt år.

Fifas præsident Blatter kempede i mange år om en VM-slutrunde i verdensdelen. »Jeg har aldrig været tillænger af et VM i Sydafrika eller i Afrika generelt, så længe sikkerheds situationen ikke er 100 procent tilfredsstillende,« siger Uli Hoeneß i et interview med Münchner Merkur.

Sydafrika plages af voldsom og udholdt kriminalitet. De lokale myndigheder har alligevel forsikret utallige gange, at tilskuerne med ro i sind kan rejse til landet for at følge slutrunden. Ritzau

KULTUR

AF JAKOB MARTINI

Da supernavnen Coldplay og Beyoncé sidste år gik på scenen foran titusindvis af mennesker i Herning, snuppede byen på heden over skifterne i hele landet.

Problemet er bare, at den store omtale i forbindelse med megakoncerter og nye store kulturyggerier er veldiløse, når det gælder om at få udbytte af den offensive kultursatsning i form af flere højttuddannede og innovative borgere og mere erhvervsaktivitet.

Det konkluderer lektor Mark Lorenzen fra Copenhagen Business School (CBS) efter flere års forskning i kulturen betydning for erhvervslivet.

Sydafrika plages af voldsom og udholdt kriminalitet. De lokale myndigheder har alligevel forsikret utallige gange, at tilskuerne med ro i sind kan rejse til landet for at følge slutrunden. Ritzau

er spud at kommunernes kulturfond,upper.
kulturfonden,« siger Mark Lorenzen, der dermed også lægger ud efter Hernings nye kulturstjern. Hvert og kommande multiarena.

Det er imidlertid langt fra kun en kritik af Herning. En lang række jyske og fynske byer har i de senere år satset på at brande sig på kulturen.

Det skyldes ifølge Mark Lorenzen en velbeskrevet sammenhæng mellem højtuddannede erhvervsaktive mennesker og et rigt kulturliv. Problemet er bare, at det ikke er de store iøjnefaldende enkeltebegivenheder eller for den sags skyld nye museer, teatre, koncertrum eller andre kulturyggerier, der gør forskellen.

Mark Lorenzen har sammen med flere kolleger på CBS undersøgt byernes evne til at tiltrække den kreative klasse, som tæller de højttuddannede danskere, som hyrte jagter for at stylke erhvervsudviklingen. Og her er det byen som Svendborg og Sønderborg, der topper, mens byer som Herning, Horsens, Odense Aalborg og Eshjerg, der netop har satset

gebyggerier,upper.

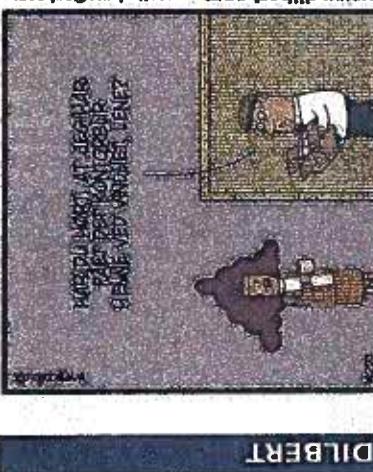
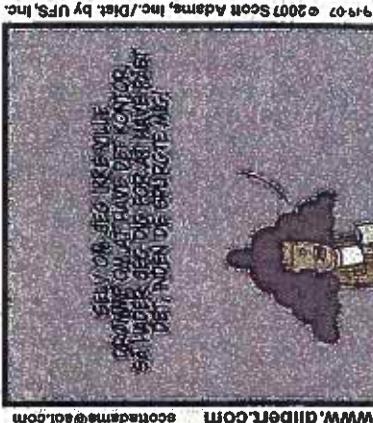
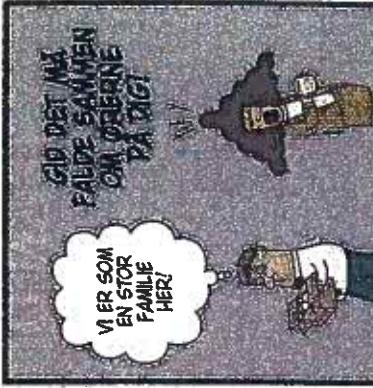
»Det er helt afgørende, hvilken form for kultur der bliver satset på. Store koncerter med Madonna og Michael Bolton trekker ikke de kreative og højttudannede til byen. De efterspørger i langt højere grad de små, lokale arrangementer, som man hurtigt kan vælge til,« siger Mark Lorenzen.

I Herning har kulturudvalgsformand Johs Poulsen forståelse for kritikken.

BørsenFakta Byers tiltrækningsskraft

På Copenhagen Business School har forskerne Kristina Vaarst Andersen og Mark Lorenzen analyseret samsplillet mellem kultur og erhvervsudvikling. Svendborg og Sønderborg er de byregioner med den største andel af den kreative klasse (den del af arbejdsmarkedet, der arbejder med innovation og udvikling, og hvis tilstedeværelse bevirker erhvervsvekst, højteknologi, og virksomhedsopstart) efter hovedbyerne København og Århus.

Analysen viser, at de højttuddannede søger til de byer, der har flest ansatte inden for kulturområdet. Derved konkluderer forskerne, at det er den lokale kultur i.f.eks. foreninger og spisesedder, der virker tiltrækende i stedet for store enkeltbegivenheder eller store kulturbyggerier.

DILBERT

REDAKTION:
MICHAEL SOLGAARD
kultur@borsen.dk
TELEFON: 7242 3187